

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul „SOLIDARITĂȚII”, federala institutelor financiare românești.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Băndăna, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercuria), Cassa de păstrare, reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chișeteiana, Codreana, Coârul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.ria), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Insoțire de credit (Vestem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ily-mare), Riureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Sylvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șimul (Uioara), Șoimul (Vașcău) Târnăveana, Timișana, Tibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sărmarțin), Vulturul (Tășnad) Zărândeana, Zăgheana, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 40—, pe 1/2 an K 20—

Director și redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 20 fileri.

Sumarul:

Banii. — Proiect de decret-lege pentru reforma agrară.

— Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 modificată a comandamentului trupelor din Transilvania. — Cronică: Bancnotele semi-albe. Examenul de maturitate la școala superioară de comerț din Brașov. Cassa regnicolară pentru ajutorarea muncitorilor în caz de morb și accident. Un institut financiar pentru refacerea vieții economice. «Ardealul». — Bibliografie.

Banii.

Până la începutul războiului mondial, dorința și râvna oamenilor după bani eră, poate, mai pronunțată decât azi, dar prea puțini erau aceia, cari să-și bată capul cu noțiunea «bani» ca atare. Căci așa sunt oamenii! Principalul e, cum și ce foloase pot trage dintr'un lucru oarecare, pe când însușirile întrânsece, esența aceluia de regulă prea puțin îi interesează. Omul este robul obicinuiței, mai ales față de acele lucruri și dispoziții, cari îi vin de sus, dela superiorități, și cari sunt exerciate de stat. Le ia în folosință fără să le mai cerceteze și fără să-și dee seamă de ele. Că-i vin dela providința divină, sau dela stat, toate acelea le privește omul, în cel mai rău caz ca «forță majoră». La îmbunătățiri și perfecționări se gândesc oamenii numai cu privire la instrumentele și lucrurile lor private și rareori sau niciodată la acelea, cari li-se pun la dispoziție din partea statului. Tocmai așa se 'ntâmplă și cu «banii».

În cazuri de crize mari economice-financiare cauzate de sistemele valutare necorăspun-

zătoare, lumea obișnuită să creadă, fără să cerceteze, că «banul» funcționează bine, caută cauzele crizei totdeauna în alți factori ai vieții economice și nu în adevăratul răufăcător adevăat în «ban».

În timp de pace știm bine, că dacă aveai cineva de obiectonat ceva față de bani, apoi aceea eră, că nu are destui și doria numai să aibă cât mai mulți. Astăzi sunt mulți cărora chiar banii mulți, ce-i posed, le fac cel mai mare năcaz. Dacă vrei să cumperi ceva, te trezești că vânzătorul strică târgul numai din motivul, că la banii cu cari vrei să-i plătești, are ceva de excepționat. Vrând să plătești lucrătorii, trebuie să schimbi; nu ești însă sigur, că banii pe cari creditorul i-a primit resp. a trebuit să-i primească eri în achitarea pretensiunii sale, vor fi azi schimbați la bancă, fără detragere! Este inomis, ca o situație atât de sdruncinată a celui mai însemnat mijloc de circulațiune să-și arate efectele dezastruoase.

Stagnând circulațiunea stagnează cultura, căci de circulațiune atărnă împărțirea muncii, de aceasta producțiunea, de producțiune atărnă situația noastră materială și de aceasta cultura. Stomacul gol nu este accesibil pentru cultură. Importanța banilor pentru cultură nu se poate deci contesta. Noi oamenii trăim cu atât mai rău, cu cât banii, de cari ne servim vor fi mai puțin corăspunșători scopului lor.

De sigur mai sunt și alți factori de importanță pentru circulațiune ca șosele, căi ferate, postă și telegraf. Acestea încă au suferit enorm de mult prin războiu și am ajuns să vedem că durând încă ani de zile pustiriile

războiului am fi ajuns în privința aceasta la stările primitive dela începutul omenirii. Acum în toiul frământărilor de tot soiul deabia observăm încă lucrul acesta, dar de sigur în ce privește aceste mijloace de circulațiune avem de înregistrat pierderi extraordinare și greutăți tot așa de mari în calea progresului general.

Să cercetăm acestea mai de aproape, nu incupe în cadrele acestui articol și nici nu ne este scopul, ci aici amintim numai, că d. e. în multe cazuri și mulți ar suporta mai ușor tarife de transport de trei, patru ori mai scumpe, față cu mizeriile sistemului de permise de transport etc. Mai înțelegem încă necesitatea de permise de export, pe când permisele în interiorul țării sunt deadreptul piedeci în calea producțiunii.

Pentru de-a cunoaște defectele banului, crearea unei valute corăspunsătoare și stabile, perfecționând astfel cel mai însemnat mijloc de circulațiune adecă «banii», trebuie să fim mai înainte de toate în clar cu noțiunea însași a «banilor». Trebuie să amintim aici numai decât, că, după părerea noastră, toate teoriile despre bani profezate până acum de capacități și autorități în general recunoscute de atare, au fost proprii a induce numai lumea financiară în eroare, și aceasta din motivul, că însiși acele autorități dibuiau și dibuiesc prin întuneric.

Înainte lui Silvio Gesell n'a recunoscut probabil nimeni esența adevărată a banilor propriu ziși. - În urma scrierilor luminoase ale acestuia s'a făcut lumină în aceasta chestiune și cel ce pretinde azi a-și spune cuvântul în această privință, trebuie să cunoască teoria lui Gesell. Întreaga economie națională universală trebuie să-și ia alt curs.

Până în prezent se propuneau și învățau în școalele de specialitate teoriile atâtor capacități financiare recunoscute despre valuta de aur, cu acoperire de metal pentru bancnotele din circulațiune, teorii cari în cursul războiului toate au dat faliment rușinos, pe când teoria sistemul *valutei absolute*, bazată pe prețul de mijloc al mărfurilor din circulațiune, era perhorescat.

Teoriile lui Silvio Gesell despre *valuta absolută* sunt demonstrate în mod matematic în opul său intitulat «Die natürliche Wirtschaftsordnung» și scriitorului acestor rânduri i-ar face o plăcere deosebită, ca aceia cari ar avea vre-o nedumerire asupra acelor teorii, să și-le arate în coloanele acestei reviste, spre a le putea răsturnă. Dealtfel societatea *Schweitzer Freiland u. Freigeldbund* a depus nu de mult la «Nationalbank» în Brașov suma de K 10,000—

pentru acel financiar, care ar putea găsi un singur defect sau nonsens în opul citat mai sus. Este în pregătire o traducere în românește a acestei scrieri.

În situație analogă cu a Argentinei, la 1898, numai în măsură potențată, se află azi cele mai multe state ale Europei. Moneta argentină era atunci devalvată, nu se găsea nici un remediu și fiindcă domnea desorientare asupra naturei banilor, i se făceau guvernului cele mai absurde propoziții. Guvernul s'a și lăsat determinat a face experimentări, menite a restabili cursul pari al monetei Peso. Rezultatul însă n'a fost decât paralizarea totală a întregii producțiuni și nenumărate falimente.

În Mai 1898 apăru opul lui Silvio Gesell. «La cuestión monetaria argentina» și guvernul acceptând (cel puțin în părțile sale principale) propunerile cuprinse în opul lui Gesell și introducând legea conversională (propriu zis trebuia numită legea de emisiune) țara a scăpat de calamitățile sale financiare și guvernul de grijile sale cele mai mari.

Nevoia de a face sfârșit calamității cu banii este simțită și la noi. Ea va urmă definitiv și complet numai prin introducerea valutei absolute.

P. K.

Proiect de decret-lege pentru reforma agrară.

(Urmare)

§. 19.

Consiliul regnicolar, comisiunile locale și județene își vor începe activitatea în 30 de zile dela promulgarea acestui decret-lege. Notariul comisiunilor locale și județene îl va alege judecătorul delegat.

§. 20.

Comisiunea locală va face proces verbal despre lucrările sale și-l va înainta în original cu 2 copii prefectului. Prefectul va înainta originalul Consiliului regnicolar, care va aviza comisiunea județeană prin transpunerea procesului verbal, iar o copie o va înainta «Băncii Agrare» și cealaltă resortului de agricultură.

§. 21.

În urma avizului amintit comisiunea județeană va ieși la fața locului și va determina definitiv porțiunea expropriată, va stabili amănunțit hotarele și va fixa prețul ei, având în vedere calitatea pământului și toate elementele economice ale moșiei. Aceiaș comisiune, ajutată în caz de trebuință de specialiști (experți), va prețui acaretele și inventarul viu sau mort din instalațiile economice și industriale, precum și restul de pământ pe care proprietarul eventual va voi să-l vândă. Despre toate lucrările sale co-

misiunea va lua proces verbal, în care totdeauna se va introduce observările proprietarului și cererile sătenilor. Proprietarul va trebui despăgubit pentru toate investițiile, ca supraedificate și inventar mișcător și ameliorări, deosebit dacă valoarea acestora nu se poate computa în prețul locului expropriat.

§. 22.

Prețul terenurilor expropriate prin acest decret-lege se fixează pe jugăr catastral, pe categorii și realități de pământ. El se determină prin orice elemente de apreciere, ca: prețul de vânzare al pământului în localitate și vecinătate în anul 1913, prețul regional de arândare, evaluarea făcută de instituțiile de credit, venitul net la jugăr catastral, aprecierea asupra calității pământului dată de specialiști, impozitul fonciar și oricari alte date, dar nu va putea trece în nici un caz peste prețul regional de arândare pe ultimii 5 ani, înainte de 1913, înmulțit cu 20. Socoteala se va face în Lei.

Unde în urma unor împrejurări speciale prețul de circulație din 1913 a fost fără proporție de mare sau mic, acolo se va putea schimba în mod corăspunător.

§. 23.

Proprietarul, sătenii, Consiliul regnicolar și creditorii hipotecari au dreptul de-a ataca cu apel hotărârea comisiunii județene. Apelul se îndreaptă către Curtea de apel în a cărei circumscripție zace județul și este a se înainta în termen de 15 zile dela comunicarea prin «Gazeta Oficială» a hotărârii comisiunii județene.

§. 24.

Curtea de apel va hotări — după ascultarea părților. — în senat special. Ea va avea dreptul să iasă la fața locului sau să esmită pe un membru al său, să ridice dovezi noi și să asculte experți și martori. Hotărârile ei vor fi definitive și executorii și nu vor putea fi atacate decât cu cerere de revizuire pentru călcarea vreunei legi și privitor la fixarea prețului — extradominium.

§. 25.

Cererile de revizuire îndreptate contra hotărârilor curților de apel se vor judeca de Curtea de casație pe baza actelor, asemenea în senat special.

Hotărârile valide, respective executorii ale comisiunii județene sau a curților de apel vor servi ca bază pentru lucrările tehnice și financiare.

CAPITOL III.

Impărțirea pământului expropriat.

§. 26.

Treptat cu operațiunile de expropriere Consiliul regnicolar, va lua măsuri, ca cu ajutorul «Băn-

cii Agrare», să înceapă operațiunile de parcelare a terenurilor expropriate și vânzarea lor către săteni.

§. 27.

«Banca Agrară» se va îngriji să constituie după posibilitate tovarășii pentru luarea în folosință a pământurilor expropriate, până la îndeplinirea împărțirii pământului. Aceste tovarășii vor trebui să cuprindă în marginile moșiei pe sătenii cultivatori de pământ, cari nu au în proprietatea lor pământ indestulitor. Unde nu se vor putea constitui tovarășii prin «Banca Agrară», pământurile expropriate se vor da în arândă sătenilor pe lângă răspundere solidară garantată și de bancă.

§. 28.

Până la terminarea lucrărilor de expropriere și achitarea prețului, tovarășiiile, respective sătenii arândași cu răspundere solidară vor plăti proprietarului pentru folosință o arândare corăspunătoare, care nu va putea fi mai mare decât aceea fixată în contractele în vigoare. Prețul arânzii pentru pământurile, cari de prezent nu sunt date în arândă il statorțește comisiunea județeană. Cei nemulțumiți cu arânda statorită de comisiunea județeană vor putea apela în termen de 8 zile la Consiliul regnicolar.

§. 29.

Arânda se va socoti pe anul economic cu începere dela 1 Noemvrie. Dacă tovarășia sau sătenii arândași nu vor plăti proprietarului prețul statorit la timp, «Banca Agrară» va fi obligată a-l achita rămânând ca la rândul ei să urmărească tovarășia și sătenii pe baza extrasului din cărțile sale, pe cale administrativă.

§. 30.

Pentru arături, sămănături și investiții proprietarul va primi despăgubire. Valoarea inventariului mișcător asemenea i se va plăti în bani la luarea în folosință a moșiei, după prețurile actuale. Dacă sătenii arândași nu vor avea bani deajuns să răscumpere inventarul, banca va trebui să le crediteze.

§. 31.

Contractele de arândă a moșiilor supuse expropriării, se desființează cu deplin drept pentru partea dată în folosință sătenilor, reducându-se proporțional și arânda, fără nici un fel de pretensiuni din partea arândașului sau a proprietarului față de săteni sau bancă, afară de cele fixate în decretul-lege de față.

Sunt resiliate de drept în întregime, contractele de arândă făcute pentru moșiile în carii arândașii nu au intrat în stăpânire.

(Va urma).

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25

modificată,

a Comandamentului trupelor din Transilvania.

Vor fi considerați ca infractari: acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colportă, comentă în orice chip știri fie adevărate fie imaginare sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare sau orice chestiuni privitoare la armata română, 2 Aceasta infrațiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei. Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona sau tradă, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare pe timp de războiu.

CRONICĂ.

Bancnotele semi-albe. Privitor la bancnotele acestea Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor publică următorul aviz:

Știrea publicată în diferite ziare despre o oarecare ordonanță a ministerului de finanțe în privința bancnotelor de jumătate albe (25 și 200 coroane), întru cât privește circulațiunea financiară de pe teritoriul aflător sub imperiul Consiliului dirigent român, este neautentică, neautorizată și falsă. Ministerul de finanțe nu a ordonat publicului nostru, nici populațiunii aflătoare pe teritoriul nostru să primească astfel de bancnote și nu a sancționat nici un fel de pedepsă sau amendă pentru ceice nu ar primi în circulațiune astfel de bancnote pe acest teritor. Prin urmare nimeni nu poate fi silit să le primească.

Adevărul este, că Banca Austro-Ungară primește la Centrala și filialele ei spre schimb bancnote tipărite pe o parte, dacă sunt veritabile, din emisiunea proprie a băncii. Inșă nu primește spre schimb falsificatele de guvernul revoluționar ungar. Lipsește deci orice bază, pentruca ministerul de finanțe să ordoneze primirea astorfel de bancnote din partea publicului. Ministerul de finanțe din București pentru a veni în ajutorul populațiunii din teritoriile noastre ne-a autorizat numai să primim în impozite, la perceptorate, bancnotele tipărite pe o parte, dar numai până la 30 Iunie. In acest sens Resortul finanțelor Consiliul dirigent a ordonat perceptoratelor, ca la erogațiuni să nu se mai întrebuințeze astfel de bancnote, de altă parte, că ultimul termen pentru primirea biletelor jumătate albe în impozite este 30 Iunie.

Speculatorii cu bancnotele jumătate albe se vor urmări pentru fraudă (inșelătorie) în baza codului penal, iar agitatorii cu astfel de bancnote se vor urmări conform ordonanțelor Comandamentului Tru-

pelor din Transilvania și se vor traduce înaintea Curților marțiale competente.

Examenul de maturitate la școala superioară de comerț din Brașov. S'a ținut în zilele de 29, 30 și 31 Mai a. c. sub prezidiul dlui Mateiu Voileanu, aesor consistorial, ca comisar al Consistor. Arhidiecezan și în prezența dlui Dr. Vasile Saftu, protopopul Brașovului, ca comisar al Consiliului Dirigent Român, resortul cultelor și al instrucțiunei publice și a dlui Victor Stanciu, director școlar, ca comisar al resortului agricultură și comerț.

In 29 Mai a. c. au făcut examenul candidații din cursul de clasa III com. și au fost declarați: maturi cu foarte bine: Grecu Ioan, Median George, Moșoiu Ioan, Pascu Nicolae, Precup Aurel; simpli maturi: Bărbat Octavian, Cotina Vasile, Crișan Ștefani Oprișiu Nicolae, Popa Ioan, O Șeculean Virgil, Simtion Constantin, Slavu Ilie și Zăltărean Ioan, iar candidatul Râmneanțu Tiberiu a fost avizat la repețirea examenului în Septemvre din 2 obiecte.

In 30 și 31 Mai au făcut examenul ceilalți candidați — elevi ordinari și în particular și au fost declarați: maturi cu foarte bine Comșa Mihail, Gherghel Maria, Irimie Eugenia, Micu George, Mirion Ilie, Savu Nicolae, Stinghe Teodor și Țițeiu Valer; maturi cu bine: Chicin Aurel, Criștiu Daniil, Micu Vasile, Nastase Iacob, Popa Silvia și Popescu Iosif; simpli maturi: Albu Simeon, Baci Irina, Eadea Dumitru, Crăciun Vasile, Cristea Maniu, Dordea Nicolae, Măzgărean Constantin, Petrașcu Dionisie și Petrișor Petru.

Casa regnicolară pentru asigurarea muncitorilor în caz de morb și accident. Prin o ordonanță de data 4 crt., Nr. 1689/919, a Resortului ocrotirilor sociale dela Consiliul Dirigent, se înființează cu sediul în Sibiu o cassă regnicolară pentru asigurarea muncitorilor în caz de morb și accident pentru Transilvania, Banat și ținuturile ungurene locuite de Români.

Resortul ocrotirilor sociale publică totodată concurs pentru întregirea personalului necesar la Cassa regnicolară. Concursul a apărut în «Gazeta oficială» No. 34 dela 12 Iunie a. c.

Un institut financiar pentru refacerea vieții economice este pe cale a se înființa în vechiul regat la cererea agricultorilor, industriașilor și comercianților de acolo. O comisiune compusă din reprezentanți a acestor cercuri și din reprezentanți ai guvernului studiază înființarea și modul de funcționare a noiei instituțiuni.

Uniunea industriașilor ardeleni. La 11 crt. a luat ființă în Sibiu o uniune a industriașilor ardeleni. Prezident a uniunii a fost ales Dr. W. Czell jun., din cunoscuta firmă brașoveană Fr. Czell și fii; viceprezidenți: Gustav Meltzer, fabricant de săpun, Sibiu,

Ioan Ionică, directorul fabricii de celuloză din Zărnești și Alb. Burger, fabricant de bere din T. Murășului.

«Ardealul» este firma unei noue societăți comerciale, pe cale a se înființa, cu capital soc. de cel puțin K 2 milioane împărțit în acțiuni à K 250.—. Sediul noii societăți este în Cluj și scopul ei este a înființa în orașele principale din Ardeal și părțile unghurene: institute de arte grafice, case de editură, librării, zincografii, compactorii, cartonage, papetării, comerț de ziare, agenții de informațiuni telegrafice și de publicitate și fabrici de hârtie.

Subscripțiunile se pot face la băncile noastre mai mari și se vor închide la 1 Iulie a. c.

În fruntea fundatorilor este dl Oct. C. Tăslăuanu, directorul general al societății «Luceafărul». Între fundatori sunt mai mulți secretari generali ai Consiliului Dirigent, profesori, publiciști și ziariști.

BIBLIOGRAFIE.

«Dreptul», organul uniunii avocaților români a apărut zilele trecute sub conducerea dlui Dr. Constantin Bucșan. Numărul prim se prezintă în condiții excelente, cu numeroase articole instructive, semnate de dl Dr. C. Bucșan, Dr. P. Poruțiu, I. A. Preda etc. Noua revistă apare de două ori pe lună și costul abonamentului este Lei 40.— pe an. Un număr singularic Lei 2.—. Redacția și administrația este în Sibiu, Palatul Habermann.

„FURNICA”,
::: casă de economii, societate pe acții în Făgăraș. :::

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **Contabil** la «Furnica», casă de economii, societate pe acții în Făgăraș se escrie concurs.

Doritorii de a ocupa acest post sunt rugați a-și înainta în scris ofertele, precum și pretenșiunile de salariu.

Făgăraș, în 15 Iunie 1919.

1—3

Direcțiunea.

„ARIEȘANA”, institut de credit și economii în Turda.

Concurs.

În urma abdicării **directorului executiv**, postul a devenit vacant.

Doritorii de a-l ocupa să-și înainteze petiția către direcțiune cel mult până în 31 Iulie a. c. alăturând atestatele de pregătire și de praxă de până acum, formulându-și totodată și pretenșiunile de salariu.

Postul e a se ocupa în 1 Ianuarie 1920.
Turda, la 31 Maiu 1919.

3—3

Direcțiunea.

„HAȚIEGANA”,

::: INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN HAȚEG. :::

CONVOCARE.

În baza §§-lor 19 și 35 din statute, domnii acționari ai institutului de credit și economii «HAȚIEGANA», societate pe acții în Hațeg, sunt convocați în

Adunare generală extraordinară,

care se va ține în localul institutului din Hațeg în 7 Iulie 1919, la orele 2 p. m., cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale prin președinte, numirea unui notar, a 2 scrutători și 2 verificători ai procesului verbal, constatarea acționarilor prezenți și a voturilor.
2. Urcarea capitalului societar și modificarea § 6 din statute.

Acționarii cari doresc a lua parte la adunarea generală extraordinară sunt rugați să observe prescrierile §§-lor 22, 23 și 24 din statute. Acțiunile și eventualele plenipotențe trebuiesc depuse la casa institutului până la 6 Iulie 1919, orele 12 a. m.

Acții și plenipotențe se pot depune la toate institutele cari sunt membre la «Solidaritatea» până la 4 Iulie 1919 precum și la filialele lor.

Hațeg, la 7 Iunie 1919.

Direcțiunea.

„MARAMURĂȘANA“,

instituit de credit și economii, societate pe acții în Sighetul-Marmației.

Prospect.

Adunarea gen. a institutului de credit și economii «Maramurășana», ținută în 9 Maiu n. 1919, a hotărât urcarea capitalului societar dela 220,000 coroane la 1.000,000 coroane, prin o emisiune nouă de 7800 acții în valoare nominală de 100 cor. autorizând direcțiunea cu executarea acestui concluz și a face toți pașii împreunăți cu urcarea capitalului prin noua emisiune. — Direcțiunea pe baza concluzului, exmite următorul

Prospect de emisiune:

1. Capitalul societar se urcă dela 220,000 coroane la 1.000,000 coroane prin emisiunea așor 7800 acții a 100 coroane nominal.

2. Fiecare acționar, eventual erezii legali a acelora, au dreptul de a semnă câte trei acții, după una acție avută, — plătind după o acție prețul nominal de 100 coroane și 8 coroane spese de emisiune.

3. Acțiunile nesubscrise de proprietarii de acții, precum și acțiunile libere, în urma punctului 2, proporțional, se pot subscrie cu preferință de vechii acționari, pe lângă prețul de 115 coroane și 8 coroane spese de emisiune.

4. Cu prețul de 120 coroane și 8 coroane spese de emisiune vor putea semnă și acționarii noi — acțiunile neoptate de vechii acționari, conform punctului 2 și 3.

5. Din prețul de emisiune dela p. 3 și 4 suma ce întrece prețul nominal se va adauge la fondul de rezervă al institutului.

6. Terminul pentru dreptul de optare precizat în p. 2 se fixează în 30 Iunie n. 1919, iar terminul pentru semnările precizate în p. 3 și 4 se fixează în 15 Iuliu n. 1919, având direcțiunea dreptul de a reduce ori respinge acțiunile semnate.

7. Prețul acțiilor se solvește la următoarele termine:

- a) la subscriere 10% la sută și spesele de emisiune,
- b) până în 30 Iuliu 20%,
- c) până în 30 August 20%,
- d) până în 30 Septemvrie 20%,
- e) până în 15 Noemvrie 30%,

acționarilor însă le stă în voie a solvi și mai multe rate deodată. — După sumele solvite se compută 4% dobândă, iar după ratele restante se vor compută 6% interese de întârziere și totodată direcțiunea are dreptul de a aplica §. 10 din statute.

8. Acțiunile anulate în urma p. 7 direcțiunea are voie a le da în prețul ce-l va află potrivit — până la prețul din p. 3. — acționarilor vechi, corporațiunilor culturale și oamenilor de încredere.

9. Acțiunile noi se vor eliberă numai după plătirea prețului întreg.

10. Acțiunile din emisiunea nouă vor participă la toate drepturile institutului, adecă vor intră în dreptul acțiilor vechi, numai după adunarea gen. care se va țineă cu privire la încheierea socotelilor anului 1919.

Sighet, la 9 Maiu 1919.

Direcțiunea institutului de credit și economii

„MARAMURĂȘANA“.

„OPINCA“, reuniune de păstrare și credit în Ciachigârbău.**CONVOCARE.**

Membrii reuniunii de păstrare și credit «OPINCA», ca însoțire, în sensul §-ului 19 din statute, se invită la

a VIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Gârbău la 29 Iunie, orele 11 a. m., în localul însoțirii.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere, stabilirea bilanțului pe anul de gestiune 1918 și darea absoluturilor.
3. Distribuirea profitului net.
4. Statorirea marcelor de prezență.
5. Eventuale propuneri.

Direcțiunea.

Activa.		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1918.		Pasiva.	
		K	f		
Cassa		19,319	52	Capital în părți fundamentale	14,210—
Cambii personale	22,045—			Fond de rezervă	4,230 ³⁶
Cambii cu acoperire ipotecare	35,661—	57,706—		Fond de pensiune	84 ⁶⁰
Debitori			602 ⁵⁶	Fond cultural-economic	28 ⁷⁵
				Depuneri	53,357 ⁷³
				Depozite de cassă	970 ⁷⁴
				Creditori	4,061 ⁵¹
				Interese transitoare	105 ⁷⁴
				Profit net	578 ⁶⁵
			77,628 ⁰⁸		77,628 ⁰⁸

Debit.		Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
		K	f		
Interese de depuneri	1,395 ¹⁰			Interese	3,702 ⁸⁹
Interese de reescont	641 ⁵¹	2,036	61	Proviziuni și diverse	2,159 ⁶⁴
Salare		1,150—			
Spese de birou		1,184 ⁴⁴			
Chirie		450—			
Diurne		131—			
Contribuții		331 ⁸³			
Profit net		578 ⁶⁵			
			5,862 ⁵³		5,862 ⁵³

La finea anului 1918 sunt 144 membri cu 699 cuate.

Ciachigârbău, la 31 Decembrie 1918.

Pentru contabilitate:
Victor Varga m. p.

DIRECȚIUNEA:

Victor Varga m. p., prez. Valeriu Groza m. p. Aurel Mezei m. p. Ilie Șerban m. p.
Augustin David m. p. Laurențiu Coste m. p. Ioan Mihali m. p. Alexandru Aluș m. p.

Revăzut și aflat în ordine și consonanță cu registrele însoțirii.

Ciachigârbău, la 9 Iunie 1919.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Anania Horvath m. p., prez. Ioan Rus m. p. Mateiu Ciuleanu m. p.

„CODRU“, institut de credit și econ., soc. pe acții în Lupșa.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului «CODRU», societate pe acții în Lupșa, județul Turda-Arieș, se convoacă la

a VIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 11 Iulie 1919, la 8 ore a. m., în localul institutului.

OBIECTELE:

1. *Constituirea biroului (§ 22).*
2. *Constatarea acționarilor prezenți și a reprezentanților (conform §-ului 24).*
3. *Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și darea absoluturului.*
4. *Distribuirea venitului curat.*
5. *Alegerea alor 3 membri în direcțiune (§ 30 din statute).*
6. *Eventuale propuneri*
7. *Exmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.*

Lupșa, în 12 Iunie 1919.

Direcțiunea.

Activa.		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1918.		Pasiva.	
	K	f		K	f
Casa în număr	22,183	31	Capital social	30,000	—
Cambii escontate	8,221	—	Fond de rezervă	3,567	70
Imprumuturi hipotecare	1,400	—	Depuneri spre fructificare	17,998	58
Efecte	2,180	—	Interese transitoare	630	19
Depuneri proprii	20,000	—	Dividendă neridicată	687	84
Mobilier	450	—	Profit curat	1,500	—
10% amortizare	50	400			
	54,384·31			54,384·31	

Debit.		Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
	K	f		K	f
Interese:			Interese:		
după depuneri spre fructificare	203	92	dela cambii de bancă	1,886	05
Spese:			dela împrumuturi hipotecare	216	50
diverse tipărituri etc.	168	35	Proviziuni și alte venituri	906	76
porto	5	—	Interese după efecte	60	—
salare	400	—			
chirie	100	—			
	673·35				
Dare:					
directă	606	65			
după depuneri	20	39			
	627·04				
Competință de timbru		15			
Amortizări:					
din mobilier		50			
Profit curat		1,500			
	3,069·31			3,069·31	

Lupșa, în 31 Decembrie 1918.

Pentru contabilitate: Șpan m. p., dir. exec.

DIRECȚIUNEA:

Romul Marcu m. p. Laurențiu Nicoară m. p. Nicolae Sabău m. p. Vasile Șpan m. p.
Panfilu Giurgiu m. p. Vasilie Crișan m. p. Petru Sabău m. p.

Examinând registrele, bilanțul și contul profitului și pierderilor pe anul 1918, le-am aflat în cea mai bună ordine; asemenea controlând și propunerile direcțiunii în privința împărțirii venitului curat, suntem de acord cu acelea și propunem a da direcțiunii și comitetului de supraveghiere absolutur.

Lupșa, în 12 Iunie 1919.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Teodor Achim m. p. Sebastian Ciapa m. p. I. Câmpăan m. p. Alecsandru Hățiegan m. p. I. Pașcu m. p.

Propunerea direcțiunii referitoare la împărțirea profitului curat:

Să se deie 5% dividendă acționarilor Cor. 1,500.—.

„DOINA“

tipografie și librărie, societate pe acții, sub lichidare în Beiuș.

Contul Bilanț

ACTIVE.	din 1 Martie 1918 — 28 Februarie 1919.	PASIVE.	
	K f	K f	
Cassa numărar	1,264.29	Capital	25,000.—
Marfă	14,824.95	Creditori	13,146.16
Accionari, restanțieri	3,370.—	Fond de amortizare	583.20
Tipografia	7,384.—		
Debitori	7,724.06		
Mobilier	1,944.—		
Depunere	2,109.63		
Pierdere	108.43		
	<u>38,729.36</u>		<u>38,729.36</u>

Contul Profit si Pierdere

EȘITE.	din 1 Martie 1918 — 28 Februarie 1919.	ÎNTRATE.	
	K f	K f	
Pierderea anului trecut	9,919.81	Din vânzări	17,864.73
Interese	874.40	Pierdere	108.43
Salare	4,478.34		
Spese	900.02		
Trăsură (porto)	143.22		
Cassa de morboși	153.42		
Asigurație	241.20		
Dare	68.35		
Chirie	1,000.—		
Amortizare	194.40		
	<u>17,973.16</u>		<u>17,973.16</u>

Beiuș, la 28 Februarie 1919.

Pentru contabilitate:

Teodor Mateiu m. p.**LICVIDATORII:****Vasile Stefanica m. p.****Dr. C. Popoviciu m. p.****Dr. G. Cosma m. p.****Dr. P. Hetcou m. p.****I. Iepure m. p.****Petru E. Papp m. p.***S'a revăzut și aflat în consonanță cu cărțile de evidență.***COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:****Ioan Bușiția m. p.****Ioan D. Bogdan m. p.****Ioan Delan m. p.**

„NOIANA”, institut de credit și economii, societate pe acții în Noul-Român.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «NOIANA», societate pe acții, se invită, conform §§-lor 15 și 16 ai statutelor societății, la

a XII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Noul-Român, în localul institutului, la *Iunie st. n. 1919, la 9 ore a. m.*

O b i e c t e l e :

1. *Constituirea adunării generale.*
2. *Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și aprobarea bilanțului pe anul 1918.*
3. *Distribuirea profitului curat și darea absoluturului direcțiunii și comitetului de supraveghiere.*
4. *Alegerea de 3 membri în comitetul de supraveghiere.*

NB. Domnii acționari cari voesc a lua parte la această adunare cu vot decisiv, au să depună acțiunile, eventual documentele de plenipotență la cassa institutului nostru, cu cel puțin o zi înainte de adunare (§. 17 din statute).

Direcțiunea.

Activa		Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1918.		Pasiva	
	K f				K f
Cassa în număr	6,011.70	Capital social			42,000.—
Escont de cambii	23,195.—	Fond de rezervă			15,000.—
Imprumuturi hipotecare	840.—	Fond pentru scopuri de binefaceri			237.67
Cont-Curent	4,077.85	Depuneri spre fructificare			87,723.12
Efecte	12,141.—	Pro diversi			248.21
Mobilier	300.—	Dividende neridicate			942.—
Depuneri proprii	102,929.66	Interese transitoare			783.03
		Dare restantă la depuneri			281.98
		Profit transpus	77.30		
		Profit curat	2,201.90		2,279.20
	<u>149,495.21</u>				<u>149,495.21</u>

Eșite.		Contul Profit și Perdere		Venite.	
	K f				K f
Interese după depuneri	2,819.85	Profit transpus			77.30
10% dare de interese	281.98	Interese de cambii			1,154.72
Salare	1,200.—	Interese dela împrumuturi hipotecare			948.60
Spese	714.35	Interese dela Cont-Curent			106.94
Porto	15.—	Interese dela efecte			279.—
Competințe de timbru	48.38	Interese dela depuneri proprii			2,867.65
Chirie	150.—	Proviziuni			2,074.55
Profit curat	2,279.20				
	<u>7,508.76</u>				<u>7,508.76</u>

Noul-Român, la 31 Decemvrie 1918.

MEMBRII DIRECȚIUNII:

Aurelian Negruțiu m. p., preș. dir.

Lazar Cocoș m. p.

Ioan Giurca m. p.

Ioan I. Comșa m. p.

Maximilian Budac m. p.

Vasile Aron m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului.

MEMBRI COMITETULUI DE SUPRAVEGHIARE:

Ioșif Streza m. p.
președinte.

Lesmann Mor m. p.

Simion Căndea m. p.

Matei C. Jiga m. p.,
revizor expert al «Solidarității».